

Esperança Camps presenta una nova novel·la

El cos deshabitat

Esperança Camps
Premi Els Lectors
de l'Odissea
Proa
Barcelona, 2009
Preu: 18 euros
Pàgines: 246

Una bona novel·la d'intriga opressiva sobre les falses aparences i el secret que sap combinar una trama detectivesca amb un desolador retrat generacional

FRANCESC MELCION

1 2 3 4 5

Per un raig verd

El raig verd és un fenomen òptic molt difícil de veure que, segons sembla, apareix només en comptades ocasions. Quan el sol es pon sobre el mar, durant uns instants, just abans que desaparegui, es pot veure un potent raig verd a la vora superior del disc solar. Hi ha ben poca gent que l'hagi vist en directe. I sempre quedarà el dubte de si es tracta d'una il·lusió òptica o d'una projecció subjectiva. El més curiós és que aquest fenomen atmosfèric té una llarga tradició artística des que Jules Verne va publicar la seva novel·leta *Le rayon vert* l'any 1882. Verne recull la tradició oral irlandesa segons la qual qui té la sort d'haver vist un cop a la seva vida el raig verd ja es pot considerar afortunat. És la mateixa tradició que recull Cortázar a *Mi rayo verde*, o el gran Eric Rohmer a la pel·lícula del mateix títol, en què Delphine, després d'unes vacances iniciàtiques, ha d'escollir entre quedar-se sola o bé traïr les seves conviccions. El que molts espectadors de Rohmer no sabien era que el raig verd que apareix a l'úl-

tima escena no era natural sinó que es tractava d'un truc especial realitzat en un estudi visual.

El raig verd que ha captivat mariners i viatgers, científics i poetes, apareix també amb força metafòrica en l'última novel·la d'Esperança Camps (Ciutadella, 1964), *El cos deshabitat*, amb la qual va guanyar el 10è premi El Lector de L'Odissea. És una bona novel·la d'intriga opressiva sobre les falses aparences i el secret. L'escriptor menorquí Joan Carles Rosselló mor fatalment a la recerca d'un raig verd llargament desitjat i inspirador.

Captivar al lector

La trama és convencional i una mica tòpica: una parella que fa aigües, l'arribada d'un nou veí enigmàtic, un misteriós assassinat, un novel·lista mediocre a la recerca d'un argument original. Però el desenvolupament narratiu, que es desplega a través de les dues veus de la parella, amb els seus records infantils, el disseny innovador de la casa de Son Blanc, el retrat de la societat menorquina, aconsegueix captivar el lector per la seva transparència.

Destaca la veu confessional del narrador masculí, un assassí que escriu el seu propi crim. Parla des de la ultratomba i explica en successius episodis el moment de la seva mort, "la cadència del darrer alè", l'impacte del seu brutal accident de moto, quan anava a la cerca de paraules en plena posta de sol. Margarida, en canvi, un personatge materialista i antiromàntic, aferrada al sexe, ofegada en aquella "merda d'illa seca i pedregosa", rememora les seves primeres hores com a vídua en un discurs sincopat i ple de frases curtes.

Hans és el nou veí d'una parella que sobreviu untant-se amb la "pomada d'avorriment". És alemany, ve de l'Argentina, i parla

El millor de la novel·la és que aconsegueix que el lector dubti sobre el protagonista

molt, tant que algú comença a pensar si aquell excés verbal no és en certa manera una tapadora. En realitat, és un exoficial nazi, un metge dermatòleg que experimentava amb els deportats. Darrere de la seva aparença educada i elegant, darrere del delicat cuidador de roses, s'amaga algú que guarda un secret que només desvela a mitges després de consumir alcohol, un *voyeur* obsessiu que col·lecciona pel·lícules amb adolescents filmades per ell mateix.

Joan Carles Rosselló s'obsessiona per la figura del seu nou veí. L'observa, hi parla, li fa preguntes, entra en una espiral informativa d'intensitat tal que arriba a dubtar si no és objecte d'una manipulació: no deu ser el mateix exnazi qui l'incita a investigar-lo, a controlar-lo i, finalment, a matar-lo? Òbviament, comença a escriure una novel·la. Ho fa, per primera vegada, en castellà, "per diners, per oripells" i no per voluntat pròpia sinó incitat per *ells*. Però qui són *ells*? Els del "lobby jueu", els de l'"organització", els que l'han convençut perquè assassini el detestable Hans prometent-li, com a contra-

partida, que guanyarà el premi literari espanyol més important i que el farà, finalment, famós.

Mercenari o paranoic?

El millor de la novel·la és que aconsegueix que el lector dubti sobre si realment Joan Carles ha actuat com un mercenari i ha matat per encàrrec, o bé si, en plena paranoia opressiva de qui se sent un *elegit*, ha acabat construint-se una vida paral·lela que es confon amb la del seu llibre, convertit en la sublimació d'una fuga davant un món absurd.

Sobta una mica que Camps generi una expectativa que després defrauda: tot fa pensar que, d'una manera o l'altra, el lector tindrà accés a la història de Hans, a la novel·la premiada, al llibre dins del llibre. Però no. Altres vegades, Camps és massa explícita, i, com passa en l'assassinat amb cianur de Hans, el recurs sembla una mica ingenu. Però no es pot negar que la novel·la es fa llegir i sap combinar adequadament la trama policíaca amb un desolador retrat generacional.*